

Verslag reis Kosovo

Een stukje geschiedenis:

De oorlog in het voormalige Joegoslavië startte in 1991 na de onafhankelijkheidsverklaringen van Slovenië en Kroatië en kreeg een vervolg in 1992 in Bosnie-Herzegovina. Mensen die jarenlang vreedzaam naast elkaar hadden gewoond werden elkaar vijanden.

Etnische achtergronden bepaalden plotseling het leven. Ook in Kosovo leefden de Servische en Albanese Kosovaren vreedzaam naast elkaar, tot ook hier in 1999 een einde aan kwam. Plotseling stonden zij als vijanden tegenover elkaar. Gruwelijkheden vonden op grote schaal plaats. Huizen, fabrieken, etc. werden door de Serviërs in brand gestoken en een grote stroom vluchtelingen vertrok richting Albanië. Vele mannen werden hieruit gehaald en voor de ogen van hun vrouw en kinderen doodgeschoten. 27 april 1999 is voor de inwoners uit Gjacova een dag die in hun geheugen gegrift staat. In juli trekken de Serven zich terug onder grote druk van de NAVO. De inwoners van Kosovo weten niet hoe snel ze weer terug moeten komen naar hun eigen land. Maar bij terugkomst moesten veel vrouwen ontdekken dat hun huis was afgebrand. Totale ontreddeering: geen huis, geen man, geen zonen, geen geld, geen eten. Vele vrouwen zijn niet alleen gezinsleden verloren, maar ook hun vaders, broers, burens, etc. In de stad Gjacova zijn alleen al 2000 weduwen. In geheel Kosovo zijn naar schatting tienduizenden mannen vermoord. Nu 14 jaar later zijn de gevolgen nog dagelijks merkbaar. Doordat de fabrieken zijn verwoest en er geen nieuwe voor in de plaats gekomen zijn, is de werkloosheid 80%. Met als gevolg dat er naast al het verdriet heel veel armoede is. Voor hen zijn hulporganisaties een lichtje in het donker en een weten dat er medemensens zijn die zich om hen bekommeren.

Van 28 oktober t/m 4 november 2013 vertrekt er weer een groep mensen vanuit Nederland om, namens werkgroep de Ruyter en Hoop voor Albanië de hulpgoederen te verspreiden.

Reisverslag:

Op donderdag 24 oktober vertrekken er 2 vrachtwagens van stichting Hoop van Albanië i.s.w.m. Werkgroep de Ruyter, richting Kosovo. De hulpgoederen bestaan deze rit uit: 660 voedselpakketten, meel, conserven, winterkleding, winterschoenen, rugzakken, schoendozen, stoelen voor een kerk, een deel voor inrichting van het huis van de dominee, heel veel baby- en kinderkleding pakketten. De chauffeurs van deze rit zijn: Jeanette en Henk de Ruyter, Huib de Graaf en Jan van Wieren. Het transport wordt deze rit gesponsord door Jan van Wieren (transportbedrijf uit de Wieringermeer) en door Henk en Jeanette de Ruyter uit Abbenes. Op zondagmiddag arriveert het transport bij de grens van Kosovo, maar het duurt tot maandag 18.00 uur voordat de auto toestemming krijgt om de grens over te gaan.

Op **maandagmorgen 28 oktober** vertrekt een groep van 8 vrijwilligers 's morgens om 7 uur met het vliegtuig vanaf Schiphol om gedurende een week te helpen met het uitdelen van de goederen in Kosovo. Deze groep bestaat uit: Ant v.d. Plas, Judith van Egmond, Ada de Graaf, Ria Kromhout, Hans van Tongeren, Sjaak Dissevelt, Peter Krijgsman en Annelies van Bommel.

Na een tussenstop in Wenen komen we rond het middaguur aan in Pristina. We worden opgehaald door Reza, een vaste chauffeur hier. Na een heerlijke lunch rijden we naar Gjacova, waar het guesthouse staat van Stichting de Brug, waar we deze week zullen verblijven.

We worden verwelkomt door Bram, Dija en Rrezarta die alledrie werken voor stichting de Brug. Zij zijn ons contact met de bevolking van Kosovo en Albanië. Zij weten wie er dringend hulp nodig heeft, etc. Zij zijn degene waardoor we weten wie de hulp van Hoop voor Albanië en Werkgroep de Ruyter nodig heeft.

's Middags gaat Bram met de nieuwe vrijwilligers naar Meja om ons de begraafplaats te laten zien, waar 450 mannen begraven zijn die hier op 27 april 1999 zijn neergeschoten. Hij vertelt over de verschrikkingen die hier hebben plaats gevonden. de gevolgen hiervan zijn de reden waarom wij ons in Nederland inzetten voor de bevolking in Kosovo en Albanie.

Op **dinsdag 29 oktober** rijden we naar het depot, wat gehuurd is om de goederen op te slaan.

We krijgen hulp van vrijwilligers van de plaatselijke bevolking. Het is 25 graden. We boffen! Ongelooflijk wat er in 2 vrachtwagens aan goederen mee kan worden genomen. In 4 uur tijd hebben we alles kunnen lossen!

In de middag brengen we een bezoek aan Querime, haar moeder. Zij zijn al jaren bekend bij de Brug. Het hutje waar zij woont is blijkbaar afgelopen zomer een beetje opgeknapt door een Engelse organisatie. Het ziet er binnen nu een stuk beter uit. Er wonen hier 3 mensen op 9 vierkante meter. Hier moeten ze koken, eten, slapen, etc. Er is momenteel geen elektriciteit en ook geen toilet of douche. Ze wast zich buiten bij een klein kraantje. Op onze vraag wat we voor haar kunnen betekenen vraagt ze voedsel, een kachel en hout voor die kachel. We beloven van de week terug te komen en de rekening van de elektriciteit te betalen.

Hierna gaan we naar een 86 jarige vrouw die heel erg ziek is. Ze is zo blij ons te zien! Ze heeft veel pijn, maar de pijnstillers zijn op en er is geen geld om nieuwe te kopen. Wij gaan direct naar de apotheek om nieuwe te halen en nemen gelijk boodschappen mee die zij kan hebben met haar maagpijn. Als we terugkomen is ze zo dankbaar. We nemen geëmotioneerd afscheid, want we weten dat dit de laatste keer is dat we haar zien.

Het is goed om later samen te zijn in het guesthouse waar we verblijven. Hier kunnen we aan elkaar onze ervaringen en emoties kwijt. We nemen afscheid van de chauffeurs. Zij zullen de volgende ochtend vroeg weer vertrekken naar Nederland.

Woensdag 30 oktober om 9 uur vertrekken we met 2 busjes vol met schoendozen. Deze zijn door de Duinroos Katwijk, met 2 locaties gevuld en versierd. We rijden naar de eerste school in Shushman. Hier staat een school met ongeveer 140 kinderen. De helft van de kinderen gaat 's morgens naar school, de anderen gaan 's middags. We worden hartelijk ontvangen. In de eerste klas gaan de kinderen voor ons zingen, fantastisch. Hun tweede lied heet " My friend is your friend and your friend is my friend" . Wij zingen een typisch Nederlands liedje voor hen. Ze vinden het prachtig. Hierna gaan de kinderen mee naar buiten, waar de schoendozen worden uitgedeeld. Ze zijn er erg blij mee. Voor de leerkrachten hebben we een doos met allerlei verschillende schoolbenodigdheden

(schriften, stickers, kleurblaadjes, stoepkrijt, etc.) waar ze erg blij mee zijn. We worden uitgenodigd om in de lerarenkamer wat te drinken. De directeur haalt een fles Raki te voorschijn (!) en schenkt ieder een glaasje in. We krijgen ook koffie en we wisselen ervaringen uit. Hun grootste wens voor de toekomst is dat ze computers zouden kunnen hebben. We worden helemaal nagezwaaid.

De volgende school in Goden is een uurtje rijden, maar de weg er naar toe is echt verschrikkelijk slecht. Gelukkig is het mooi weer, want anders hadden we er niet kunnen komen. Het is een dependance van een school in de stad, maar doordat de kinderen in de bergen wonen is er nu voor die kinderen ook de mogelijkheid om naar school te gaan.

Als we aankomen worden we weer enthousiast ontvangen en drinken we buiten koffie. We wachten 10 minuten, omdat de kinderen net Engelse les hebben. Buiten delen we de dozen uit, een doos met algemene schoolbenodigdheden en een voetbal. De kinderen zijn er blij mee. Wanneer we binnenkijken lijkt de tijd te hebben stilgestaan. Schamele tafels, een houtkachel en peertjes aan het plafond

als verlichting. Verder een kale boel. We zien schoolboeken die in hun rugtassen zitten, maar geen schriften, pennen o.i. Onze spullen vinden een hele goede bestemming.

Na deze bezoeken is lunchtijd al verstreken, iedereen heeft trek en aan de kant van de weg lunchen we lekker in de buitenlucht. We rijden even naar het guesthouse om voedselpakketten op te halen en vervolgens gaan we naar een gezin met 7 kinderen! Ze wonen achteraf in een hokje van 12 m² met een erf. We brengen er 2 pakketten. Hierna komen we bij een moeder met 7 kinderen. Ze staat er vaak alleen voor, want haar man verdwijnt soms een paar dagen. Hij heeft een oorlogstrauma. Al pratende (we hebben altijd Dija en Rrezarta van st. De Brug bij ons om te vertalen) komen we erachter dat ze geen geld voor eten heeft. De baby heeft al voor de 2e dag suikerwater gekregen! Verschrikkelijk. We halen snel melk, brood, bananen, etc. de moeder is ons zo dankbaar. Ze blijft maar zeggen: Zoti e Bekofte (God zegene je) Blijkt dat de boiler ook kapot is! De kinderen moeten gewassen worden met koud water (ook de baby). We besluiten dat er deze week zeker een nieuwe boiler moet komen.

Hierna het laatste bezoek bij een ouder echtpaar waarvan 2 zoons doodgeschoten zijn. Heftig! Ze hebben nog een dochter van 42 die geestelijk gehandicapt is en ze hebben een jongetje geadopteerd. We worden hartelijk op een glaasje drinken getrakteerd en de moeder vertelt haar hele verhaal. We geven een voedselpakket en voor hun zoontje een rugzak, zodat hij schoolspullen heeft.

Hierna is het donker en gaan we moe, maar heel erg voldaan naar ' huis'. Er is altijd genoeg om over na te praten. Aan het begin van de avond komen Querime en Azam. Zij krijgen allebei een winterjas en we bakken pannenkoeken voor hen. Ze smullen en genieten van de gezelligheid en warmte in de keuken. Wij genieten van hen! Ze vertrekken met de belofte dat we van de week langskomen met een jas voor hun moeder en schoenen voor alle drie. Ze wil ook graag een rugzak , ze gaat graag naar school, maar heeft geen spullen meer!

Hierna maken we met elkaar een maaltijd klaar en eten gezellig. De dag is alweer bijna ten einde. We bespreken welke mensen we morgen gaan bezoeken, zodat we weten welke goederen we mee moeten nemen.

Donderdag 31 oktober: na het ontbijt halen we schoenendozen, rugzakken en voedselpakketten uit de opslag van het guesthouse en rijden we met de 2 busjes naar de laatste school die we deze week bezoeken. Er zitten 250 kinderen op de school. Wanneer we aan komen rijden komen veel kinderen ons al tegemoet. Zij zijn al rond school. Zij krijgen later op de dag les. De leraar Engels heet ons welkom. We bespreken dat we te weinig tijd hebben om alles uit te delen, omdat we vandaag veel gezinnen moeten

bezoeken. We tillen de dozen met schoendozen en rugtasje uit Lisse naar binnen. Er is ook een doos met algemene schoolbenodigdheden. Veel kinderen hebben geen schriften, pennen, potloden, etc. de klaslokalen zijn zo kaal. Het enige wat er in staat zijn de tafels en stoelen (soms zitten er 3 kinderen in een bank voor 2). Geen speelgoed, geen lesmateriaal (alleen de leerboeken die ze in hun rugzak bewaren). De lerarenkamer is een klein hokje. Ze zijn zo blij met de spullen dat we niet eerder weg mogen voordat we een kop koffie hebben gedronken. Hierna rijden we naar het depot. Hier halen we meel, voedselpakketten, winterjassen en schoenen.

We bezoeken eerst een paar Romafamilies. Veel Romakinderen gaan vaak nog niet naar school. Wat we daar aantreffen kan ik bijna niet beschrijven. Een terrein vol rommel, kleine hutjes, veel zandachtige grond (bij regen dus blubber) en heel veel mensen. Ze komen allemaal aanhollen, zodra ze zien dat we eraan komen rijden. Zij kijken allemaal blij. Ze weten dat er nu eten en kleding komt. We laden de spullen uit en we gaan passende jassen en schoenen zoeken voor alle mensen. Wat een happening!! De mannen sjouwen de meel en de voedselpakketten naar de hutjes. Voor één hutje moeten we terugkomen, want het dak is zo lek, daarmee kun je geen winter in. We zullen dit weekend zeilen brengen, zodat die erover kunnen. Hierna gaan we naar andere Romagezinnen. Ze wonen naast de vuilnisbelt. Het zijn kruipdoor/sluipdoorroutes.

Je moet echt weten hoe je er moet komen. Binnen enkele seconden komen overal mensen vandaan, net of er een tamtam is gegaan! We gaan bij het gezin waarvoor we komen naar binnen. Ze heeft 6 zoontjes en 1 meisje!! De rommel is onbeschrijflijk. Ze is zichtbaar blij dat we komen. De kinderen zien er vies uit met veel te kleine of veel te grote kleren/ schoenen. We kunnen voor alle kinderen passende schoenen vinden en jassen. De moeder krijgt een lekkere met bont gevoerde jas. Ze is zo blij!!

Als we weg willen gaan staan er zoveel kinderen ons op te wachten, wijzend op hun schoenen. Veel te groot, veel te klein of met gaten in de zolen, dat we het niet over ons hart kunnen krijgen om zonder

iets te geven weg te gaan. Ook zij krijgen allemaal schoenen. Hierna gaan we via allerlei kleine weggetjes naar de volgende families. Op dit stukje wonen 8 gezinnen in mensonterende situaties. Onze dieren leven stukken beter! We hebben hen allemaal zakken van 25 kg meel, voedselpakketten, maar ook winterjassen, mutsen en schoenen kunnen brengen. Moe, maar heel voldaan rijden we terug naar de opslag. We laden alle spullen die we nodig hebben voor naar Albanië te gaan in. Vooral voedsel en kleding.

Vrijdag 1 november: Ant is jarig! We zullen haar verjaardag vanmiddag vieren, want we vertrekken direct na het ontbijt naar Albanië. Wanneer we bij de grens komen verwachten we wel even tijd hiermee kwijt te zijn, gezien eerdere ervaringen, maar het verloopt heel soepel. Bij de Kosovaarse douane zit iemand van de kerk en bij de Albanese douane zijn ze blijkbaar goed gemutst.

Als eerste gaan we naar Feriede. Zij is contactpersoon in Bajam Curri van St. De Brug. In ruil hiervoor krijgt zij af en toe wat meel en voedsel. We worden hartelijk ontvangen. Kunnen binnen even naar de toilet en oma vertelt haar verhaal. Haar zoon, de man van Ferieda is doodgeschoten. Oma woont met haar en haar kinderen in het huis. Hierna naar de familie Monda. We brengen meel, voedselpakket en zaden. Ze hebben een stukje land waar van alles wordt verbouwd. Ook hier worden we hartelijk ontvangen.

We krijgen een lekker drankje (gemaakt van druiven), walnoten en druiven. Na even gekletst te hebben moeten we weer verder. Het is ongelooflijk hoe Rrezarta en Dija de weg weten naar deze afgelegen adressen. De wegen er naar toe kun je bijna geen weg noemen, maar meer een rotsachtige wegbedekking met kuilen en stenen. Sjaak, een van de groep is de afgelopen dagen al de chauffeur en rijdt hier alsof hij nooit anders heeft gedaan. Hierna rijden we naar het huis van Artiola. Een meisje van een jaar of 12. Zij is spastisch. Niet zo geboren maar door een afwijking aan haar hersenstam zo geworden. Ze is een slimme meid. ' s morgens wordt ze door haar ouders op de bank gezet en daar zit ze de hele dag. Ze kan niet lopen en ze woont in een hutje met trappen naar de straat, dus ze kan eigenlijk nergens heen. Ze heeft eerder een laptop gekregen van St. De Brug, waardoor ze wat meer kan doen buiten tv kijken. We maken ze (zusje en broertje) blij met een pop die aangekleed is met zelf gebreide kleertjes door enthousiaste mensen uit Nederland en het broertje een autootje.

Hierna rijden we verder en vlakbij woont Huria. Zij heeft maat 47 schoen, dus mocht er iemand zijn die dit leest met maat 47, de schoenen. Ze is blij met de meel, en de winterjassen voor haar gezin. binnen, maar we hebben geen tijd. Zij jaar geleden een nieuw huis gekregen door een organisatie uit Groningen. meer gezinnen af.

De volgende zijn Roma's, maar de weg bezig zijn kunnen we er niet we hen naar beneden te lopen. Bij ze jassen, schoenen, meel, voedselpakketten en poppen. Ze hebben zo weinig contact met de buitenwereld en leven al zo lang in armoede dat hun waarden en normen

zij ontvangt graag het voedselpakket. Ze vraagt ons heeft ongeveer 3 wat gesponsord is. We moeten nog

aangezien ze met komen, dus vragen onze busjes krijgen

vervagen. Hierdoor bedelen zelfs volwassen vrouwen om een pop of een knuffel. Wanneer we bezig zijn komen er steeds meer mensen bij die ook spullen willen. We sluiten snel de deuren en rijden naar ons volgende adres.

"Het huidenvrouwtje", zoals ze wordt genoemd. Ze maakt huiden schoon, een smerig stinkende klus, maar ze verdient hiermee wel geld. Haar kinderen zijn naar school. Ze heeft inmiddels ook bijenkasten staan en probeert in ieder geval extra geld te verdienen. De mannen brengen het meel en de voedselpakketten. We zoeken ook passende jassen en

schoenen. Ze is zo blij met alle spullen en het gebrachte bezoek.

Ons laatste adres is Hata, een vrouwtje van 82. Zij woont aan het einde van een vreselijk hobbelig keienpad in een soort ruïne. Een aantal jaar geleden heeft werkgroep de Ruyter haar een nieuw golfplaten dak gegeven en ramen. Ze is helaas niet thuis. We zetten de meel, winterkleding en voedselpakket voor de deur.

Moe maar voldaan rijden we terug naar Kosovo. Vlakbij het depot bezoeken we nog een Roma gezin met 11 kinderen!! De kinderen krijgen zelf gebreide truien aan. We maken een mooie foto, zodat de mensen die de truien in Nederland hebben gebreid kunnen zien dat hun werk goed besteed wordt.

We hebben nog niet gegeten, dus besluiten we ergens een hapje te eten en iets te drinken.

Na de versterking van de inwendige mens gaan we langs de opslagplaats en laden we de busjes met alle spullen die we morgen weer nodig hebben.

We halen op de terugweg boodschappen en thuis gekomen wacht ons een warm onthaal met kaarsjes, een taart en hapjes door Bram klaar gezet.

Wanneer we lekker zitten komen Rrezarta, Dija en Diar met een tiramisutaart en vuurwerk de trap op als kado voor Ant. We zingen natuurlijk " Happy birthday". De groep heeft als kado geld gelapt en overhandigen dit aan Ant met de mededeling dat zij hiervoor zelf een project in Kosovo kan kiezen om het te besteden.

We hebben een gezellige avond en moe en voldaan kruipen we bijtijds ons bedje in.

Zaterdag 2 november: Dija gaat als eerste de rekening van de elektriciteit van Querime haar moeder betalen. Zij heeft al maanden geen stroom. Gelukkig kan het nu weer in orde worden gemaakt.

Hierna gaan we met de 2 busjes weer op pad. Als eerste gaan we naar een gezin die een

dochter hebben die bijna blind is door een ziekte wat in de familie zit. Ze is 18 en heeft een baby van een jaar. Ze was uitgehuwelijkt en raakt als 16 jarige zwanger. Ze kreeg een meisje wat ook blind is. Ze is inmiddels gescheiden. Het huisje is keurig en de mensen zien er verzorgd uit, maar het is klein en donker. Het gasfornuis is kapot. We waren allemaal van slag! We besluiten voor haar een gasfornuis te kopen, want zo kan het niet

langer. We kijken ook straks bij thuiskomst of we meer voor haar kunnen betekenen qua huisvesting. Ze krijgen voor nu meel, voedselpakket, kleding en schoenen.

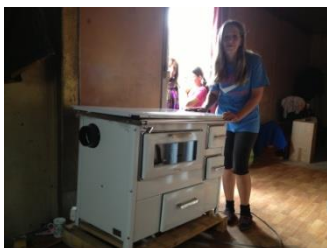
Op dezelfde weg is een vrouwtje van 78, die ons aanspreekt. We gaan met haar mee. Verschrikkelijk! Haar zoon is overleden en sindsdien kijkt haar schoondochter niet meer naar haar om. Ze krijgt meel,

voedselpakket en we vinden een mooie winterjas en schoenen voor haar in de dozen die we altijd achterin de bus hebben.

Hierna gaan we naar familie Fana. De moeder van dit gezin heeft een paar jaren geleden een hersenbloeding gehad en is deels verlamt. Zij is 60 en haar man is in de 80. Ze hebben 3 dochters en een zoon. De zoon is getrouwd en woont daar ook. Zij hebben 10 kinderen!! Ze doen nog niet mee met het familieproject. (voor kinderen tot 5 jaar krijg je ongeveer 40 euro, het lijkt wel of ze zich niet realiseren dat kinderen snel 5 jaar zijn en je dan niets meer krijgt)

De oudste dochter van 37 is de enige die werkt. Zij zorgt voor alle 18 gezinsleden. We brengen 2 zakken meel en een aantal voedselpakketten, maar ook gebreide truien en speelgoed. We worden gastvrij onthaalt en krijgen wat te drinken. De dochter die voor de inkomsten zorgt moet een opleiding gaan doen, anders wordt ze ontslagen. We bespreken hoe we het geld voor haar studie zouden kunnen bekostigen (kost 140 euro per maand)! We komen er nog niet uit. Weer een probleem voor later....

Na deze bezoeken rijden we naar een bedrijf wat gasfornuizen, ijskasten, etc. verkoopt. We kopen een boiler voor het gezin van gisteren met die 7 kinderen en 2 gasfornuizen, eentje voor het gezin van net en voor Querimes moeder. Gelukkig anders dan in Nederland. Ze laden alles gelijk in en rijden achter ons aan. We rijden terug naar het

gezin met het blinde meisje en we verrassen dit gezin met het gasfornuis. Ze zijn zo blij en blijven maar zeggen " Zoti e bekoft" (god zij met jullie) hierna gaan we naar het gezin met die 7 kinderen, (ze doet gelukkig mee met het familyproject/ geboortebeperving) de moeder doet niets vermoedend de deur open en de mannen komen binnen met de boiler. Wat een verrassing, ze is zo blij. De kinderen worden nog blijer gemaakt met gebreide truien en kleuterrugzakjes. We voelen

ons een stuk blijer wanneer we vertrekken dan de laatste keer dat we er waren. Hierna gaan we naar een gezin, waarvan de moeder vanmorgen radeloos aan de poort stond.

Haar kind van 3 heeft acute leukemie en ze hebben geen geld om de medicijnen (chemotabletten, etc) te betalen. ' s Middags gaan we er gelijk langs. Wat een verschrikkelijke woonomstandigheden. In de slaapkamer zit het meisje (het lijkt wel een grote baby) van 3 op het bed. We brengen meel en een voedselpakket. Er is geen water, want de leiding is kapot. Wat een trieste uitzichtloze situatie. De dokter

heeft ook gezegd dat ze moeten oppassen voor verkoudheid en ze goede voeding moet hebben, om genoeg weerstand te hebben, maar ze hebben geen gezond vers voedsel. We overleggen met elkaar en besluiten dit gezin te helpen. We zorgen dat er een loodgieter heengaat en we nemen het recept mee.

Hierna rijden we via het depot, waar we dekzeilen halen, naar het Roma gezin. De zeilen zijn om over het dak te leggen, want dat was zo lek als een mandje. De vader was hard aan het werk met het verzamelen van hout. Hij werd hierbij geholpen door een buurman die Nederlands bleek te spreken. Hij had jaren in Sittard gewoond. We hebben even met hem gepraat en hij gaf ook aan dat het zulke aardige mensen zijn die zulke slechte woonomstandigheden hebben.

Als laatste gaan we naar 3 Roma gezinnen. We brengen net als overal voedselpakketten en meel. We zoeken bij de bus passende winterschoenen en winterjassen. Ze zijn er heel blij mee.

We gaan naar de apotheek en halen de medicijnen op voor dat meisje met leukemie en we stoppen bij de supermarkt voor luiers en een soort Olvaritpotjes. We weten dan dat ze in ieder geval goed eten krijgt. Later die dag brengen we alles langs. ze zijn zo dankbaar!!

Het is inmiddels 17.30 uur en we rijden naar het guesthouse. Deze avond zijn we uitgenodigd bij Rezartha en Dia om te komen eten. We hebben met elkaar een echte Kosovaarse maaltijd en hebben het voornamelijk over alles wat we allemaal hebben meegemaakt en proberen oplossingen te bedenken voor de problemen waar we de hele dag mee te maken krijgen.

Na de heerlijke maaltijd kruipen we er op tijd in, want iedereen is moe.

Zondag 3 november: Onze laatste dag hier. Na het ontbijt rijden we naar 3 zusjes. Zij zijn al langere tijd bekend bij de Brug. Zij zijn een paar jaar geleden geholpen toen leek alsof er voor hen geen toekomst was weggelegd. Nu blijkt hoe goed zij hiermee omgaan. Het flatgebouw is oud en vervallen, maar wanneer we binnenkomen ziet het er heel netjes en schoon uit. De oudste studeert, de middelste werkt (6 of 7 dagen in de week voor 100 euro per maand) en de jongste houdt de boel schoon en helpt hun tante aan wie ze heel veel te danken hebben. (zij heeft de meisjes opgenomen en opgevoed toen hun moeder hen achterliet, hun vader was al in de oorlog omgekomen). Ze zijn heel blij ons te zien. We praten even bij en al pratende blijkt de middelste jarig te zijn. Tja een feestje zit er niet in! We besluiten haar een bedrag uit onze pot te geven. Ze is heel blij. We vragen of ze weet wat ze ermee gaat doen? Ze zegt dat ze nu een deel van de elektriciteitsrekening kan betalen!!! Wat een verschil in zorgen met de jongelui bij ons. We geven haar nog iets extra's, want dit vinden we ook erg sneu. Ze krijgen natuurlijk ook een voedselpakket. De meel wordt naar de bakker gebracht, want zij hebben geen oven. Bij de bakker kunnen zij dan voor heel weinig brood kopen. Wanneer we vertrekken laten we drie blije meiden achter.

Hierna rijden we naar een toeristische plaats Prizren, waar we als afsluiting van de week even relaxen.

Een mooie historische plaats waar van de oorlog niets te zien en te merken valt.

Maandag 4 november: na het ontbijt moet het er dan echt van komen. We vinden het allemaal heel moeilijk om afscheid te nemen van Rrezarta en Dija, omdat je weet hoeveel mooi, maar ook zwaar werk zij deze winter nog moeten verrichten, want het pakhuis staat nog vol en moet worden uitgedeeld. Na het afscheid vertrekken naar richting Pistrina. Als afscheid rijdt Sjaak nog een keer de bus en Bram de andere. Hier nemen we afscheid van Bram en Ali (chauffeur van de Brug). Na een voorspoedige reis komen we rond 19.00 uur weer op Schiphol. We worden

verwelkomt door onze partners. Het moment dat wij als groep afscheid moeten nemen is aangebroken. Een week geleden kenden wij elkaar nog niet, iets wat je nu niet voor kan stellen. We hebben met elkaar een ongelooflijk goede, indringende week gehad,

waar verdriet, medeleven, verbijstering over alles wat we zagen centraal stond, maar we hebben ook met elkaar heel veel plezier gehad, goede gesprekken kunnen voeren en ons konden afreageren. Wat een fijne, hechte groep!! Deze week staat in ons geheugen gegrift. Er moet nog veel gebeuren, voordat de omstandigheden in Kosovo en Albanië beter worden, maar wij kunnen hier met elkaar ons steentje daaraan bijdragen. We weten nu precies waarvoor we alle acties organiseren.

Mocht u na het lezen van dit verslag meer willen weten dan kunt u informatie vinden bij:
Hoop voor Albanie. www.hoopvooralbanie.nl
Wergroep de Ruyter: www.wergroepderuyter.nl
De Brug: www.debrug.nu

Wilt u ook uw steentje bijdragen dan kunt u natuurlijk altijd een bedrag storten op:
Rekening 43.04.20.021 t.n.v. Transportgroep Hoop voor Albanië of
Rekening 35.68.88.800 t.n.v. Wergroep de Ruyter

Wilt u in uw organisatie een actie organiseren t.b.v. Kosovo dan kunt u altijd contact met mij opnemen.

November 2013
Annelies van Bommel

